

MALTA

**QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI**

**MAGISTRAT DR.
AUDREY DEMICOLI**

Seduta tas-27 ta' Settembru, 2007

Numru. 896/2004

Il-Pulizija
(Spettur Angelo Gafa')

vs

Carlo sive Charles Azzopardi

Il-Qorti,

Rat li l-imputat, Carlo sive Charles Azzopardi ta' 50 sena, bin Victor u Lorenza nee' Xuereb, imwieled Sliema fl-14 ta' April, 1954, residenti f'JeanCarl, Triq il-Linja, Attard, u detentur tal-karta ta' l-identita bin-numru 327954(M), gie mressaq quddiemha akkuzat talli f'dawn il-Gzejjer, f'Lulju tas-sena 2004 u fil-jiem ta' qabel, b'diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti li jiksru l-istess disposizzjoni tal-Ligi u

li gew maghmula b'risoluzzjoni wahda, ghamel jew ta dikjarazzjoni falza jew certifikat falz;

Kif ukoll talli fl-istess perjodu u cirkostanzi ghamel falsifikazzjoni jew xjentement ghamel uzu minn xi dokument falsifikat;

U aktar talli fl-istess perjodu u cirkostanzi ghamel falsifikazzjoni f'att awtentiku u pubbliku jew fi skrittura kummercjali jew ta' bank privat, b'falsifikazzjoni jew b'tibdil fl-iskrittura jew fil-firem, billi holoq pattijiet, dispozizzjonijiet jew obbligi foloz jew helsien falz minn obbligi, jew billi dahhal dawn il-pattijiet, dispozizzjonijiet, obbligi jew helsien minn obbligi f'dawk l-atti jew skritturi wara li kienu gew iffurmati, inkella billi zied jew biddel klawnsoli, dikjarazzjonijiet jew fatti, illi dawk l-atti jew skritturi kellhom fihom jew kellhom jippruvaw.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti esebiti nkluz il-kunsens tal-Avukat Generali datat 20 ta' Ottubru, 2004 (a *folio* 6 tal-process) sabiex dan il-kaz jigi trattat u deciz bi procedura sommarja.

Rat li waqt l-ezami li sarlu fis-seduta tat-3 ta' Gunju, 2005, l-imputat iddikjara li ma kellux oggezzjoni li l-kaz tieghu jigi trattat u deciz bi procedura sommarja u minn din il-Qorti fil-kompetenza taghha surreferita.

Semghat it-trattazzjoni final ital-Prosekuzzjoni u tad-Difiza.

Ikkunsidrat:

Illi l-kaz jirrigwarda rapport dwar frodi li l-Pulizija rceviet minghand certu Diana Grech f'Awissu 2004. Mill-provi rrizulta li din Diana Grech kienet ghamlet hbieb ma certu Oliver Agius u l-familja tieghu u dan kien qalilha li kellu diversi oggetti ta' valur ghal bejgh fosthom djamant ta' piz ta' 2.84 karat u ta' kulur E li kellu prezz fis-suq ta' madwar ghoxrin elf lira Maltin (Lm20,000). Dan Agius izda offra li jbiegh l-imsemmi djamant lil Grech ghall-prezz ta' tnax-il elf lira Maltin (Lm12,000). Huwa ghaddielha certifikat mahrug mill-imputat odjern sabiex jindikalha l-prezz, il-piz

u l-kulur tal-imsemmi djamant u peress li Grech hasbet li kienet ser taghmel *bargain* xtrat dan id-djamant minghand l-imsemmi Agius. Il-mertu tal-kaz odjern jirrigwarda proprju dan ic-certifikat li nghata lil Grech minn Agius liema certifikat jinsab esebit a fol. 15 tal-process.

Wara li xtrat u halset il-prezz mitlub minn Agius ghal dan id-djamant din Diana Grech fil-fatt bdiet tiddubita minn dak li kien qalilha Oliver Agius u hija ghalhekk hadet id-djamant ghand il-GABA Diamonds sabiex jigi stmat (ara xhieda ta' Diana Grech a *folios* 33 sa 36 tal-process) u hija skopriet li l-imsemmi djamant kien ta' kulur G/H u ghalhekk kellu valur ferm inferjuri ghal dak indikat lilha minn Agius (il-valur indikat kien ta' bejn ghaxart' elef lira Maltin (Lm10,000) u tnax-il elf lira Maltin (Lm12,000). Diana Grech spjegat li f'dan l-istadju hija kienet cempilet lill-avukat taghha u dan tal-ahhar kien ta parir sabiex tiehu d-djamant ghand l-imputat ghal opinjoni ohra u dan peress li huwa kellu reputazzjoni tajba f'dan il-kamp. Jirrizulta li fil-fatt Diane Grech hekk ghamlet u malli hija wriet id-djamant lill-imputat u spjegtlu l-istorja huwa mal-ewwel ftakar li kien hareg certifikat rigwardanti djamant ta' 2.84 karat u ta' kulur E u wara li spezzjona id-djamant, qabel mal-valur moghti minn GABA Diamonds u ccertiifka li d-djamant fil-fatt kien ta' kulur G/H u li kellu valur ta' bejn ghaxart' elef lira Maltin (Lm10,000) u tnax-il elf lira Maltin (Lm12,000). Huwa rilaxxa certifikat f'dan is-sens (esebit a *folio* 37). Grech xehdet li l-imputat spjegalha li huwa kien hareg ic-certifikat esebit a fol. 15 tal-process wara li cempillu huh Walter, li wkoll kien gojjellier qabel ma mbaghad irtira, u qallu li kellu djamant f'idejh ta' 2.84 karat u ta' kulur E b'valur ta' ghoxrin elf, tmiem mija u hamsin lira Maltin (Lm20,850) u talbu johrog certifikat rigwardanti dan id-djamant. L-imputat qal lil Grech li huwa hareg ic-certifikat li sussegwentement gie konsenjat lilha minn Oliver Agius qabel ma hija xtrat id-djamant u dan minghajr ma kien ra l-istess djamant. Grech tispjega li l-imputat kien irrabjat hafna ghal huh ghaliex dan kien zvjah meta qallu li kien ra d-djamant u talbu johroglu certifikat peress li huwa stess ma setghax johrog ic-certifikat ghaliex ma kienx ghadu jahdem bhala gojjellier. Grech tghid li l-imputat offrieha l-ghajnuna kollha tieghu sabiex tohrog

mis-sitwazzjoni li hija kienet instabet fiha u tghid ukoll li hija kienet tafda lill-imputat u hassitha traduta mhux mill-istess imputat izda minn Oliver Agius. Grech fil-fatt tispjega li sussegwentement hija kienet xtrat xi ghamara minghandu (l-imputat).

L-imputat ghazel li ma jixhidx f'dawn il-proceduri izda huwa irrilaxxa zewg stqarrijiet lil pulizija (esebiti a *folios* 17 sa 21). Minn dawn l-istqarrijiet jirizulta li l-imputat spjega lil Pulizija li huwa kien intalab minn huh Walter sabiex johrog certifikat rigwardanti djamant ta' kulur F/G u ta' piz ta' 2.84 karat liema djamant kien jappartjeni lil Oliver Agius. Wara li l-imputat spjega lil huh li ma kienx normali li huwa johrog *valuation* minghajr ma jkun ra l-oggett huh spjegalu li kien ra d-djamant in kwistjoni u qallu sabiex jindika valur ta' sittax-il elf u hames mitt lira Maltin (Lm16,500) (certifikat esebit a *folio* 16) u kien hu stess li gabar l-imsemmi certifikat mill-hanut tal-imputat. L-imputat jghid li l-ghada huh kien rega cempillu u talbu johrog *valuation* ohra din id-darba ta' djamant 2.84 E colour u ndikalu prezz ta' ghoxrin elf, tmien mija u hamsin lira Maltin (Lm20,850). L-imputat isostni li huwa staqsa lil huh kif il-hagra kienet inbidlet minn F/G ghal E colour u huh assikurah li huwa kien ra il-hagra u li kollox kien kif qed jghidlu hu. L-imputat jghid lli huwa ghalhekk hareg ic-certifikat li jinsab esebit a *folio* 15 tal-process u dan ic-certifikat gie jigbru Oliver Agius peress li huh ma setghax imur ghalih. L-imputat spjega lill-Pulizija li huh kien talbu johrog ic-certifikati in kwistjoni stante li huwa ma kienx ghadu jadem ta gojjellier u ghalhekk ma setghax jaghmel dawn il-*valuations* u johrog ic-certifikati relattivi.

Ikkunsidrat:

Illi l-akkuzi odjerni fil-konfronti tal-imputat huma msejsa fuq l-Arikoli 183, 185(2) u 189 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta. L-Artikolu 183 jirreferi ghall-falsifikazzjoni ta' atti pubblici, kummercjali jew ta' bank privat minn persuna li ma tkunx ufficjal pubbliku. L-Artikolu 185(2) jirreferi ghall-ghoti ta' dikjarazzjonijiet jew certifikati foloz minn persuna li m'huwix ufficjal jew impjegat pubbliku filwaqt li l-

Artikolu 189 jirreferi ghal kazijiet ohra ta' falsifikazzjoni u uzu ta' dokumenti foloz.

Hemm giurisprudenza kostanti tal-Qrati taghna li l-falz kontemplat fl-Artikoli 183 u 189 tal-Kap. 9 huwa l-falz materjali u mhux il-falz ideologiku. Il-Qorti f'dan ir-rigward taghmel referenza ghal zewg sentenzi tal-Qorti tal-Appell Kriminali (sede inferjuri) u cioe' **Pulizija vs Paul Galea (17 ta' Ottubru 1997)** u **Pulizija vs Paul Muscat (30 ta' Lulju 2004)** fejn il-Qorti spjegat id-differenza bejn il-falz materjali u l-falz ideologiku u fejn gie stabbilit li l-Artikoli 183 u 189 jirreferu ghall-falz materjali. Fis-sentenza moghtija fil-kawza fl-ismijiet **Pulizija vs Paul Muscat** appena citata il-Qorti tal-Appell ghamlet referenza ghall-ispjegazzjoni li nghatat mill-gurista Francesco Antolisei dwar id-differenza bejn il-falz materjali u l-falz ideologiku li hija s-segwenti:--

“Allo scopo di precisare la distinzione, il Manzini (conformemente, del resto, alla migliore dottrina straniera) si e' richiamato ai due diversi significati che, come abbiamo posto in rilievo, assume in genere il termine 'falso', e precisamente alla differenza tra 'non-genuinita' e 'non-veridicita'. Secondo l'insigne autore il falso materiale si ha quando il documento non e' genuino; il falso ideologico allorché il documento e' bensì genuino, ma non e' veridico, perche' colui che lo ha formato gli fa dire cose contrarie al vero.”

Fil-kaz in dizamina huwa evidenti li l-falz li bih qed jigi akkuzat l-imputat odjern huwa l-falz ideologiku u mhux dak materjali u dan ghalix mill-provi bl-ebda mod ma rrizulta li l-imputat qed jigi akkuzat li biddel jew b'xi mod varja certifikat diga' ezistenti. Huwa qed jigi akkuzat biss li hareg certifikat rigwardanti valur ta' djamant minghajr ma qabel kien ra jew spezzjona id-djamant in kwistjoni. Jidher ghalhekk li l-Artikoli 183 u 189 ma japplikawx ghall-kaz odjern.

Jibqa' ghalhekk l-Artikolu 185(2) li jikkomtempla kemm il-falz ideologiku kif ukoll il-falz materjali u liema Artikolu jghid is-segwenti:-

Meta l-falsifikazzjoni ssir minn persuna li mhix ufficjal jew impjegat pubbliku b'abbuz ta' awtorita, il-piena tkun ta' prigunerija minn seba' xhur sa sentejn.

Mill-provi mressqa mill-Prosekuzzjoni u mis-sottomissjonijiet finali tal-abbli Ufficjal Prosekutur jirrizulta evidenti li l-istess Prosekuzzjoni qed issejjes il-kaz taghha kontra l-imputat proprju fuq l-Artikolu 185(2) appena citat. Il-Prosekuzzjoni tirritjeni li l-imputat ghandu jinstab hati tal-akkuzi migjuba fil-konfronti tieghu taht dak li hemm kontemplat fl-Artikolu 185(2) tal-Kap. 9 semplicement ghaliex mill-provi rrizulta li huwa ma rax u ma ezaminax ic-certifikat esebit a *folio* 15 qabel ma huwa rilaxxa l-imsemmi certifikat. Skond il-Prosekuzzjoni l-intenzjoni kriminali tal-imputat tista' tigi dedotta minn dan l-istat ta' fatt u cioe' una volta li l-imputat ammetta l-huwa kien hareg certifikat dwar oggetti li ma kienx ra jew ezamina ghandu jigi ritenut li huwa kellu responsabilita' kriminali. F'dan ir-rigward il-Qorti taqbel ma dak sottomess mid-Difiza u cioe' li fil-kaz ta' falsifikazzjoni huwa mehtieg li jigi pruvat id-*dolo* u li l-*culpa* m'hijex bizzejjed sabiex persuna tinstab hatja tar-reat ta' falsifikazzjoni kontemplat fl-Artikolu 185(2). Il-Professor Anthony Mamo fil-*Notes on Criminal Law* f'pagna 154 jghid b'mod skjett u inekwivoku li fil-kaz ta' falsifikazzjoni irid ikun hemm il-prova tad-*dolo* sabiex jissussisti ir-reat u jispecifika li "*mere negligence is not sufficient*".

Mill-provi mressqa mill-Prosekuzzjoni fil-kaz odjern jista' jinghad li gie pruvat id-*dolo* da parti tal-imputat? Fil-fehma tal-Qorti is-sempliici fatt li l-imputat hareg certifikat fejn iccertifika li l-valur fis-suq ta' djamant ta' kulur E u ta' piz ta' 2.84 karat huwa ta' ghoxrin elf, tmien mija u hamsin lira Maltin (Lm20,850), minghjar ma qabel huwa kien ra dan id-djamant m'hijex prova sufficienti sabiex wiehed jiddecduci li kien hemm id-*dolo*. Dan jinghad ghal zewg ragunijiet:-

1. L-imputat ma ghamel ebda dikjarazzjoni li huwa effettivament kien ra u spezzjona id-djamant qabel ma rilaxxa ic-certifikat in kwistjoni.

2. Meta huwa (l-imputat) irrilaxxa c-certifikat huwa kellu l-assikurazzjoni ta' huh, li kien gojjelier u kellu l-esperjenza mehtiega sabiex jaghmel tali *valuation*.

Li kieku l-imputat ghamel dikjarazzjoni li huwa kien ezamina id-djamant u li wara li ezaminah kien tal-opinjoni li dan kien ta' kulur/grad E u kellu piz ta' 2.84 karat id-*dolo* kien jirrizulta minn tali certifikat fis-sens li tali dikjarazzjoni akkumpanjata bil-prova li l-imputat effettivamente ma kienx ra id-djamant kienet tkun fiha nnifisha prova tad-*dolo* ghaliex huwa kien ikun qed jaghmel dikjarazzjoni manifestament falza ghaliex kien ikun qed jiddikjara li ezamina xi haga li effettivamente ma kienx ezamina.

Il-Qorti jidrilha li s-semplici fatt li gie pruvat li l-imputat ma kienx ra u ezmaina id-djamant li eventwalment inbiegh minn Oliver Agius lil Diane Grech qabel ma huwa irrilaxxa ic-certifikat esebit a *folio* 15 m'huwiex sufficjenti sabiex jigi meqjus li kien hemm id-*dolo* da partit tieghu u li ghalhekk hemm ir-responsabilita' kriminali. Sabiex il-Qorti tispjega dan il-kuncett ahjar ser tuza l-ezempju ta' *surveyor* li johrog stima dwar valur ta' vettura. Jekk *surveyor* johrog stima ta' vettura tal-marka X u tat-tali sena ibbazata fuq l-esperjenza tieghu fis-suq u fuq il-ktieb *ad hoc* utilizzat mill-kumpaniji tal-assikurazzjoni minghajr ma huwa effettivamente jara tali vettura ma jistghax jinghad li hemm xi *dolo* da parti tieghu. Jekk huwa izda jirrilaaxxa certifikat fejn jiddikjara specifikatament li huwa spezzjona u ra tali vettura u huwa tal-opinjoni li din il-vettura ghandha talli valur minghajr ma huwa fil-fatt ikun ra jew spezzjona tali vettura huwa jkun hati tar-reat in dizamina.

Fil-kaz odjern forsi jista' jinghad li kien hemm nuqqas ta' etika professjonali da parti tal-imputat fil-mument li huwa ghazel li johrog certifikat dwar valur ta' djamant minghajr qabel ma kien spezzjona l-istess djamant izda certament ma jistghax jitqies li mill-provi rrizulta li kien hemm *id-dolo* da parti tal-imputat meta mill-provi kull ma rrizulta li ghamel kien li hareg certifikat li djamant ta' kulur jew grad E u ta' piz ta' 2.84 karat jiswa ghoxrin elf, tmien mija u

Kopja Informali ta' Sentenza

hamsin lira Maltin (Lm20,850) sempliciment ghaliex huwa ma rax tali djamant.

Fil-kaz odjern bl-ebda mod ma jista' jinghad li tirrizulta l-intenzjoni krininali da parti tal-imputat u ghalhekk ir-reat li bih l-imputat qed jigi akkuzat ma jissussistix.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddikjara lill-imputat mhux hati tal-akkuzi migjuba fil-konfronti tieghu u konsegwentement tilliberah mill-istess akkuzi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----